

בס"ד

מתאים לתלמידים בגיל גן חובה/מכינה - ב' שמתקשים בתחומי שפה, שליפה וזיכרון שמיעתי.

על מנת לנצל את העבודה גם לפיתוח קטגוריאלים בשפה
נבחר בכל יחידת לימוד קטגוריה אחת שסביבה
תתנהל הלמידה בתרגילים השונים.

שיעור שפה בטלפון - מס' 1 - קטגוריה: כלי תחבורה

1. זיכרון שמיעתי - אני אומרת 4 מילים, אחת מהן פעמיים. תגידי איזוהי?

- מטוס, מכונית, מטוס, אוטובוס
- מכונית, מכונית, הליקופטר, אופנוע
- משאית, אופנוע, אופניים, משאית
- רכבת, ג'יפ, טרקטור, טרקטור

- כל המילים שהזכרנו היו שייכים לקבוצה אחת, איזו? - כלי תחבורה, הם עוזרים לחבר אותנו ממקום
למקום. היום כמעט אין טיסות במטוסים, אוטובוסים מאוד מעט, גם משאיות כמעט לא רואים על
הכביש. היום פחות רוצים לחבר אנשים ממקום למקום כדי שאם יש מישהו שהוא חולה, גם אם הוא
לא יודע על כך - שלא יעביר את המחלה למקום אחר. אבל כשכולם יהיו בריאים, והמגיפה הזו תעבור
נחזור להשתמש הרבה בכלי תחבורה.

2. פונולוגיה -

א. אני אומרת מילה "מפורקת", ואתה אומר אותה שלימה.

מ-ש-אי-ת, מ-כו-ני-ת, ה-לי-קו-פ-ט-ר, ט-ר-ק-טו-ר

ב. אני אומרת את המילה שלימה, ואתה מפרק אותה, ואומר אותה לאט לאט:

אונייה (או-ני-יה), אוטובוס (או-טו-בו-ס), אופניים (או-פ-נ-י-ים), ג'יפ (ג'י-פ), טנדר (ט-נ-ד-ר)

ג. אני אומרת התחלה של שם של כלי תחבורה מאלה שהזכרנו, ואתה מנסה לזהות למה התכוונתי:

כלי תחבורה שמתחיל - פ (משאית), ק (מכונית), נ (רכבת), ט (טרקטור)

3. כתיבה+קריאה (על פי השלב שאוחז בו הילד)

אני אומרת לך צליל מסוים, ואתה צריך לכתוב אותו: אות וניקוד.

- סִי אח"כ כָּ בסוף ה"א שותקת - תקרא את הכול, מה יצא? - סירה.
אתה יכול לצייר משהו כמו סירה?
- מוֹ אח"כ נִי ובסוף ת - תקרא את הכול, מה יצא? - מונית
- וכך עוד מכלי התחבורה, לפי קצב הילד ומידת הסבלנות.

4. שיום ושליפה:

עכשיו, אחרי שהזכרנו הרבה את שמות כלי התחבורה, אני לוחצת על הסטופר ואומרת לך מתי להתחיל
לומר כמה שיותר שמות של כלי תחבורה, גם כאלה שהזכרנו, וגם כאלה שלא הזכרנו ואתה מכיר.
שלוש, ארבע ו... סופרים כמה פריטים אמר בדקה, ורושמים לעצמנו למעקב לשיעור הבא שג"כ יעסוק
עדיין בקטגוריה זו, ויעמיק בה.

מתאים לתלמידים בגיל גן חובה/מכינה - ב' שמתקשים בתחומי שפה, שליפה וזיכרון שמיעתי.

על מנת לנצל את העבודה גם לפיתוח קטגוריאלית בשפה
נבחר בכל יחידת לימוד קטגוריה אחת שסביבה תתנהל הלמידה.

שיעור שפה בטלפון - מס' 2 - קטגוריה: כלי תחבורה

1. זיכרון שמיעתי - אני אומרת 4 מילים, אתה חוזר עליהן, ואח"כ עונה לשאלה שלי

- מטוס, אונייה, מכונית, רכבת - מי מהם באוויר? בים? ביבשה?
- רכבת, אופניים, משאית, טרקטור - למי מהם שני גלגלים? למי יותר?
- מכונית, אמבולנס, הליקופטר, מונית - מי מהם לא נוסע בכביש?
- אופנוע, אונייה, טנדר, אוטובוס - מי לא מתחיל בצליל או?

- גם היום המילים שהזכרתי קשורות לאותה קבוצה כמו בפעם שעברה - אתה זוכר איך קוראים לקבוצה הזו? - כלי... תחבורה. כי ... הם מחברים אותנו ממקום אחד למקום שני.

2. פונולוגיה -

א. אני אומרת לך שם של אחד מכלי התחבורה, ואתה אומר לי רק את מה ששומעים בהתחלה:

אמבולנס, הליקופטר, אוטובוס, משאית, טרקטור

ב. אני אומרת לך שתי מילים, ואתה אומר את ההתחלות של שתיהן, אולי תצא לך מילה חדשה?

מונית, רכבת - מוֹרָה. מכונית, אמבולנס - מָאָה. אונייה, סירה - אוסי - אין כזה דבר.

ג. אני אומרת לך שתי מילים, אתה צריך להגיד אם הן מתחילות באותו צליל בדיוק:

רכבת - טנדר, אוטו - אופניים, משאית - מכונית, אונייה - אמבולנס

3. תתי קטגוריות (מימד מוחשי):

- למי מכלי התחבורה שהזכרנו יש 4 גלגלים? (מכונית וחלק מהמשאיות)
- למי יש יותר מ-4 גלגלים (אוטובוס, משאיות גדולות, טרקטור, ג'יפ, לרכבת יש גלגלים מיוחדים שמוסתרים ונוסעים על הפסים)
- למי יש רק 2 גלגלים (אופניים, ואולי אופנוע)?
- למי יש גלגלים שלא כל הזמן על הארץ? (מטוס, הליקופטר)

4. כתיבה+קריאה (על פי השלב שאוחז בו הילד)

א. תכין שלוש משבצות אחת אחרי השנייה. כתוב בתוכן את המילה מונית. מה יש לך במשבצת הראשונה? השנייה? השלישית? (אות וניקוד)

ב. תכין ארבע משבצות, ותכניס איזה שם של כלי תחבורה שמתאים. (אם לא יודע להציע לו לבדוק ולראות ש-אוטובוס, הליקופטר - מדי ארוך, וסירה, מונית - מידי קצר. אבל יכול להיות מתאים: טנדר / אופנוע / רכבת / משאית)

5. שיום ושליפה:

עכשיו, לך לחלון ותראה אם יש באזור כלי תחבורה. תחזור לספר לי. כעת - נבדוק כמה כלי תחבורה אתה יכול לומר תוך דקה. פעם שעברה היה... נראה אם עכשיו יהיו לנו יותר.

מתאים לתלמידים בגיל גן חובה/מכינה - ב' שמתקשים בתחומי שפה, שליפה וזיכרון שמיעתי.

על מנת לנצל את העבודה גם לפיתוח קטגוריאלית בשפה
נבחר בכל יחידת לימוד קטגוריה אחת שסביבה תתנהל הלמידה.

שיעור שפה בטלפון - מס' 3 - קטגוריה של מכשירי חשמל

1. זיכרון שמיעתי - אני אומרת 4 מילים, אתה חוזר עליהן, ואח"כ אומר מי לא שייך לקבוצה

- אוטובוס, אונייה, רכבת, מקרר
- אופניים, מטוס, תנור, משאית
- הליקופטר, מכונית, מכונת כביסה, ג'יפ
- טנדר, חללית, מאוורר, רכבת

- גם היום המילים שהזכרתי קשורות לאותה קבוצה כמו בפעם שעברה - אתה זוכר איך קוראים לקבוצה הזו? - כלי... תחבורה. כי ... הם מחברים אותנו ממקום אחד למקום שני.

2. פונולוגיה -

- א. אני אומרת לך שם של אחד מכלי התחבורה, ואתה אומר לי רק את מה ששומעים בהתחלה: אמבולנס, הליקופטר, אוטובוס, משאית, טרקטור
- ב. אני אומרת לך שתי מילים, ואתה אומר את ההתחלות של שתיהן, אולי תצא לך מילה חדשה? מונית, רכבת - מוֹרָה. מכונית, אמבולנס - מְאָה. אונייה, סירה - אוסי - אין כזה דבר.
- ג. אני אומרת לך שתי מילים, אתה צריך להגיד אם הן מתחילות באותו צליל בדיוק: רכבת - טנדר, אוטו - אופניים, משאית - מכונית, אונייה - אמבולנס

3. תתי קטגוריות (מימד מוחשי):

- למי מכלי התחבורה שהזכרנו יש 4 גלגלים? (מכונית וחלק מהמשאיות)
- למי יש יותר מ-4 גלגלים (אוטובוס, משאיות גדולות, טרקטור, ג'יפ, לרכבת יש גלגלים מיוחדים שמוסתרים ונוסעים על הפסים)
- למי יש רק 2 גלגלים (אופניים, ואולי אופנוע?)
- למי יש גלגלים שלא כל הזמן על הארץ? (מטוס, הליקופטר)

4. כתיבה+קריאה (על פי השלב שאוחז בו הילד)

א. תכין שלוש משבצות אחת אחרי השנייה. כתוב בתוכן את המילה מונית. מה יש לך במשבצת הראשונה? השנייה? השלישית? (אות וניקוד)

ב. תכין ארבע משבצות, ותכניס איזה שם של כלי תחבורה שמתאים. (אם לא יודע להציע לו לבדוק ולראות ש-אוטובוס, הליקופטר - מדי ארוך, וסירה, מונית - מידי קצר. אבל יכול להיות מתאים: טנדר / אופנוע / רכבת / משאית)

5. שיום ושליפה:

עכשיו, לך לחלון ותראה אם יש באזור כלי תחבורה. תחזור לספר לי. כעת - נבדוק כמה כלי תחבורה אתה יכול לומר תוך דקה. פעם שעברה היה... נראה אם עכשיו יהיו לנו יותר.

בשיעור הקריאה נצל את ההזדמנות לערוך היכרות מחודשת עם מילות התפילה. זהו מקור קריאה שיש בידינו וגם בידי כל אחד מתלמידנו. **מתאים לתלמידי כיתות ב'-ג' המתקשים בדיוק בקריאה.**

שיעור קודש בטלפון - מס' 1 - מודה אני

1. 'קריאה' בע"פ - מבקשים מהילד לקרוא את הקטע של "מודה אני" כפי שהוא רגיל לומר.

- שמים לב לדיוקי ההגייה שלו, אם יש שיבושים - רושמים לעצמנו.
 - שמים לב אם אכן קלט את התפילה, ושולף אותה בקלות או שזקוק לאמירה הקולקטיבית.
- אם היה בסדר, ויש לו רק שיבוש הגייה אחד, אפשר לציין בפניו כי שמחנו מאוד לשמוע אותו, ורואים שחשוב לו לדייק, אז כדאי שישים לב, אומרים (למשל) שהחזרת, ולא שחזרת. אח"כ עוברים לפעילויות הקריאה לצורך ביסוס אלמנטים שונים במיומנות הקריאה. אם היו שיבושים רבים, וכן חוסר שליטה, נבטא ג"כ את שמחתנו שקרא. ונדגיש את הדיוקים תוך כדי הפעילויות שלהלן.

2. ביסוס יחידה מילית -

- א. מה אתה אומר, בתפילת "מודה אני" יש מילה אחת? לא יש יותר ממילה אחת, "מודה" זו מילה "אני" זו מילה. אתה רואה בין מודה ל-אני רווח ריק. זה סימן שמתחילה מילה חדשה. בוא נספור כמה מילים יש בקטע הזה של "מודה אני". אתה בסידור שלך, ואני בסידור שלי, נראה אם יצא אותו דבר. (12) אפשר גם לספור כשאומרים את זה בעל פה, גם כשמדברים יש הפסקה קצרה בין מילה למילה... (12). [לתלמידים בוגרים ואינטלגנטים ניתן לספר כי רופאים מצאו שלא בריא לקום מייד בשנייה שמתעוררים. צריך להמתין 12 שניות עד שמתיישבים. וזה בדיוק הזמן לומר את "מודה אני" שבו יש 12 מילים, שלוקח כ-12 שניות].
- ב. עכשיו אתה יודע לספור את המילים, תגיד לי בבקשה: מהי המילה השלישית ב"מודה אני" ? - לפניך. והמילה התשיעית? נשמתי. יופי. המילה "מודה", איפה היא נמצאת? - ראשונה, ומי אחרונה? אמונתך. המילה "חי" ? ... ראשונה? שלישית? לא - אלא - תספור ... - חמישית.
- ג. תבדוק בבקשה, ב"מודה אני" יש את "שם ה'?" - לא. יש שם את המילה "מלך"? כן, מתכוונים למלך העולם, ה'. [לבוגרים- אתה יודע למה? כי כשמתעוררים, עוד לא נטלנו ידיים ואסור להזכיר שם ה', אז אפשר לומר "מלך"].

3. קריאה גלובלית ללא היעזרות ברצף האוטומטי ובהקשר -

- קרא בבקשה את "מודה אני" - אבל מילה כן מילה לא. (אפשר בתחילה לקרוא לסירוגין)
- קרא את "מודה אני" מהסוף להתחלה.
- קרא את "מודה אני" מילה מההתחלה, מילה מהסוף.

4. כתיבה+קריאה

יש בקטע של "מודה אני" מילים שקל לזכור איך כותבים אותן, קח דף ותכתוב בלי להסתכל: בי, חי - תבדוק, מצוין. עכשיו יש לי שאלה חכמה: מה ההבדל בין ה' של המילה בי ל' של המילה חי? באחת שומעים את ה', ובאחת ה' שותקת. במי? ... כי אם ה' מופיעה אחרי חיריק - היא לא משמיעה קול משלה. ואם אחרי ניקוד אחר כן משמיעה קול. תמצא לי ב"מודה אני" עוד י' שותקת, כזו שבאה אחרי חיריק: אני, נשמתי. ואיפה יש י' שמשמיעה את הקול? יש לה ניקוד בעצמה? - וקים. נכון. כתוב את המילים שמצאת אני/נשמתי וכן המילה וקים. תבדוק עם הסידור - נהדר. תספור בבקשה כמה אותיות כתבת במילה וקים? - 4, גם בסידור זה 4. אבל אתה כתבת בלי ניקוד, וכאן יש לנו בעיה, זה נראה כאילו כתוב: וקים - בשביל שידעו שזה י' שמשמיעה קול - אנחנו מוסיפים עוד י'. תוסיף. עכשיו נסגור את הסידור ונתרגל עוד כמה מילים לראות שהבנת מתי כותבים י' אחת, ומתי שתיים. המילים: מספרים, ומספרים. ציר וציר, שיניים, שיך, לחייג וכד'.

לשיעור שני בחרנו בקטע ארוך יותר,
עם הפניית הזרקורים לניקוד ולמוסכמות כתיבה.

שיעור קודש בטלפון - מס' 2 - אשר יצר

1. 'קריאה' בע"פ - מבקשים מהילד לקרוא את הקטע של "אשר יצר" כפי שהוא רגיל לומר. אבל לפני כן - נבקש שיבדוק אם יש בתפילה זו שם ה'. כמה פעמים? 2. אז כשקוראים את זה לא בזמן של התפילה או לא אחרי השירותים - במקום להגיד את שם ה' ממש, אומרים... השם.

- שמים לב לדיוקי ההגייה שלו, אם יש שיבושים - רושמים לעצמנו.
- שמים לב אם אכן קלט את התפילה, ושולף אותה בקלות או שזקוק לאמירה הקולקטיבית.

- אם בסך הכול היה בסדר, ויש לו רק שיבוש הגייה אחד, אפשר לציין בפניו כי שמחנו מאוד לשמוע אותו, ורואים שחשוב לו לדייק, אז כדאי שישים לב, אומרים (למשל) להתקיים ולא ליקיים. אח"כ עוברים לפעילויות הקריאה לצורך ביסוס אלמנטים שונים במיומנות הקריאה.

- אם היו שיבושים רבים, וכן חוסר שליטה, נבטא ג"כ את שמחתנו שקרא. ונדגיש את הדיוקים תוך כדי הפעילויות שלהלן.

2. ביסוס יחידה מילית -

א. מה לדעתך, מי ארוכה יותר: התפילה של "אשר יצר" או "מודה אני"? אשר יצר. בוא ננסה לספור כמה מילים בתפילה זו. 45.

ב. היום נדבר על הניקוד של המילים - חפש לי לפחות 5 מילים שבהם יש רק ניקוד של קמץ או פתח - אתה, יצר, האדם, שעה, אתה, בשר. (אם מצא בקלות, להוסיף: איזה מילים נוספות יש בהן קמץ או פתח רק בהתחלת המילה? ברוך, העולם, אשר, חלולים, גלוי, אפילו, ברוך, לעשות).

ג. יש שתי מילים בקטע הזה, שיש בהן ניקוד קמץ, ובכל זאת לא נשמע כמו פתח - אלא כמו חולם. איזה? בחכמה, כל. קוראים לזה "קמץ קטן" הוא נראה כמו קמץ רגיל, אבל קוראים אותו בצליל של חולם.

ד. האם קמץ או פתח יכולים להופיע באות האחרונה של המילה? בדרך כלל אם שומעים אָ בסוף מילה - מגיעה אחרי זה האות ה"א שותקת "לסגור את המילה". תנו לי דוגמאות: אתה, בחכמה, שעה, אתה. יש מילה אחת שנגמרת בצליל אָ, ובמקום ל"היסגר" עם ה"א שותקת, הן נסגרות עם אל"ף שותקת. איזה? וברא. ויש עוד מילה שנגמרת באל"ף שותקת, זה אחרי הצליל אָ, גם אחרי הצליל הזה שמים משהו לסגור את המילה, כי גם כאן הפה נשאר פתוח: כיסא, רופא. אבל... יש כאן גם שתי מילים מיוחדות שבהם יש קמץ או פתח באות האחרונה, איזה? ידוע, כבודך.

3. קריאה גלובלית ללא היעזרות ברצף האוטומטי ובהקשר -

- קרא בבקשה את "אשר יצר" - אבל מילה כן מילה לא.
- קרא את "אשר יצר" מהסוף להתחלה.

4. כתיבה+קריאה

אני אומר מילה, אתה תחפש, "תצלם" - תסגור את הסיודור, ותכתוב לבד. אח"כ תבדוק: אתה, שעה, וברא, רופא, כבודך, וידוע. יש כאן 3 זוגות של מילים - אתה יכול לזהות? (2 מסתיימות בה"א, 2 מסתיימות ב-א', ו-2 יש ניקוד באות האחרונה).

בס"ד

לשיעור שלישי - עברנו לגורם אקטואלי

שיש בו הרבה מילים שחוזרות על עצמן, וגם "מספרים"

שיעור קודש בטלפון - מס' 3 - ספירת העומר

1. **התמצאות בסידור** - ספירת העומר נמצאת אחרי תפילת ערבית. מכוונים את הילד למצוא.

2. **קריאה ומורפולוגיה** - מבקשים מהילד לקרוא את ספירת העומר של היום הראשון: **היום יום אחד לעומר**. ושואלים: מה ההבדל בין המילה הראשונה לשנייה? זו אותה מילה, רק בראשונה נוספה ה"א הידיעה. אימון: המורה אומרת מילה, והתלמיד צריך לומר אותה בתופסת ה"א הידיעה, אח": המורה אומרת עם ה"א הידיעה, והילד צריך לבודד את המילה ולומר אותה בלי ה"א הידיעה.

3. חיזוק האורתוגרפיה - קריאה גלובלית

בכל יום מספירת העומר אומרים משפט כזה, האם כל יום הוא אותו דבר בדיוק? לא. שונה לגמרי? לא. יש מילים דומות, אבל המספרים משתנים. נחפש אילו מילים חוזרות על עצמן. זה יעזור לנו לקרוא אותן בקלות ובמהירות. נקרא את הספירה של היום השני - **היום שני ימים לעומר**.

א. המילה הראשונה: היום - נמצאת בכל יום

ב. המילה השנייה: שני - לא נמצאת בכל יום, כי כל פעם זה מספר אחר.

ג. המילה השלישית: ימים - נמצאת בכל יום עד היום האחד עשר שאז אומרים יום.

ד. המילה הרביעית: לעומר - נמצאת בכל הימים!

- יש להפעיל שיקול דעת איך לכוון את התלמיד במשימה בהתאם למידת השליטה שלו בעניין.

4. התמצאות במבנה ספירת העומר והשלכתו על הקריאה

מה קורה אחרי היום השישי - ביום השביעי אומרים: היום שבעה ימים לעומר, שהם שבוע אחד. יש כאן עוד 3 מילים, "שהם שבוע אחד", מכאן עד הסוף יש שני חלקים בספירה: משפט אחד מדבר על הימים, והשני - איך זה מסתדר עם השבועות. למשל: ביום השמיני: שבוע אחד ויום אחד. וכך בכל פעם מספרים כמה ימים בסך הכול, כמה שבועות וכמה ימים בנוסף.

5. חשבון בספירת העומר

א. המספרים בספירת העומר כתובים בסדר שונה ממה שאנחנו רגילים לומר בדרך כלל. כשכתוב: שלושה ועשרים לעומר - מתכוונים ל-23. וכך עוד כמה דוגמאות אפשרי עם כתיבה. (הילד יכול לעצום עיניים ולהצביע על מקום כלשהו - לומר מה כתוב, ולכתוב בדף במילים כמו בספירת העומר, ובספרות כמו שהוא רגיל).

ב. כשסופרים ספירת העומר החל מהשבוע השני יש ספירה בשתי צורות: כמה ימים, וכן איך זה מסתדר עם השבועות. בכל שבוע יש... 7 ימים. אם אנחנו אווזים בשני שבועות בדיוק - כמה ימים זה? 14. איך ידעת? $14=7+7$. אפשר גם לעשות תרגיל כפל: $14=2*7$. כותבים: שני שבועות=14 ימים. תרגילים: $14=7+7$, $14=7*2$ מקיפים הכול במסגרת, ועושים אותו דבר לפי הצורך גם כשמדובר בשלושה שבועות בדיוק? ... וארבעה שבועות בדיוק? ...

ג. למתקדמים: אבל לא תמיד זה כמה שבועות בדיוק. לפעמים זה שבוע ועוד כמה ימים, עוד לא גמרנו את השבוע. ניקח לדוגמה: תשעה ימים לעומר: כמה שבועות נכנסים לתשע? -1 ועוד כמה ימים. נהדר: כך אומרים: תשעה ימים לעומר, שהם שבוע אחד ושני ימים. מחשבים גם 17 יום, וכותבים תרגיל: $2*7+3=17$.

לשיעור שני בחרנו בקטע ארוך יותר, עם הפניית הזרקורים לניקוד ולמוסכמות כתיבה.

שיעור קודש בטלפון - מס' 4 - בראשית

1. **התמצאות באירועי התקופה** - בשיעור שעבר דיברנו על ספירת העומר, עד מתי סופרים, עד שמגיע חג... שבועות. מה קרה בחג שבועות? קיבלנו את התורה. אתה יודע באיזה תאריך זה? ו' בסיון. (מי שיודע - מצוין, מי שלא - ללמד אותו ולכתוב בדף את המילים העיקריות: חג שבועות, ו' בסיון, קיבלנו תורה) אם כך, בתורה יש לנו 5 חומשים. איזה חומש אתם לומדים בכיתה? ... עכשיו נפתח חומש בראשית, ונראה איך אתה מכיר את החומש, הפרקים, הפסוקים וכל מה שצריך.

2. **התמצאות בחומש** - פתיחה במקום שבו מתחילים הפסוקים. מה יש בדף? מלמעלה למטה. בסופו של דבר אני רוצה שימצא פרק א' - ויקרא פסוק א' מתחילתו ועד סופו. אז יודע איפה מתחיל פסוק ב'. ואז עובר עם האצבע ג', ד', וכו' עד שמגיע לפרק ב'. כמה פסוקים בפרק א'? - לא ספרנו... כן ספרנו. אבל לא במספרים, אלא באותיות. תסמן לך באצבעות: א' - אצבע אחת, תרים עוד אצבע - ב', ועוד אחת - ג', ד' ה' - כמה זה ה' במספרים? 5. וכך ממשיכים עד י'. כמה זה י' - 10. אם היה בפרק י' פסוקים, זה אומר שיש בו 10 פסוקים. אבל יש יותר יש ל"ג. מה קורה אחרי י'? מה קורה אחרי 10? יש אחד עשרה. תבדוק בפסוקים - י"א - י' וגם א' ז"א אחד עשרה, ואח"כ י"ב זה ... 12 וכך הלאה. לפרט לפי מידת הסבלנות והקשב של הילד על ט"ו, ט"ז, י"ז ואח"כ כ' - שזה 20. אז ל' זה - 30. ואם יש ל"א - זה אומר 31 פסוקים. בספירת העומר - היה לנו ל"ג בעומר, ואמרנו שזה היום ה-33 לעומר, כאן זה רק ל"א פסוקים - רק 31. אם היה 33 פסוקים, זה היה ... ל"ג.

3. חשבון איך נקרא לפסוק ה-15? י"ה... נחפש, י', י"א י"ב, י"ג, י"ד ועכשיו... אין י"ה, למה? כי זה חלק משם ה', אז במקום זה כתוב: ט"ו. למה דווקא זה? בא נעשה חשבון. כתוב על הדף: י'=10, ומתחת ה=5, תחבר בתרגיל מאונך: שווה 15. ועכשיו: ט...=9, ומתחת: ו=6. בא נחבר אותם, כמה יצא? 15. איך חישבת? אם צריך ללמד את שיטת ה-9 רוצה להיות 10. ולתת תרגילים שונים של 9. ומה קורה בט"ז? תרגיל דומה ומבינים שזה י" ... , ואח"כ - כבר יש י"ז רגיל, כי זה לא חלק משם ה'.

3. חיזוק האורתוגרפיה - קריאה גלובלית

אילו פסוקים מתחילים במילה: "ויאמר"? ג', ו', ט, יא, יד, כ, כד, כו, כט - מה פירוש "ויאמר"? אמר. מי אמר? ה' אמר. בבריאת העולם ה' אמר ונהיה כל מיני דברים, רק בגלל זה שהוא אמר. גם אתה היית רוצה שכל מה שתאמר יהיה? מה למשל היית אומר? מילה נוספת: "ויקרא" ה', ח', י. ועוד מילה: **ורא**: ד', ל"א. ועוד מילה: **ועש**: ז, טז, כה, המילה: **ויברא**: כא, כז, ומילה אחרונה: : כב, כח, באופן דומה אפשר לחפש את המילים "ורא" "ויברך" כמילים שמתחילות פסוקים בפרק א'.

4. חיזוק הריסון בקריאה

חוזרים להתחלה, קוראים את פסוק ב' - מההתחלה לסוף, מהסוף להתחלה. מילה כן מילה לא.

5. כללי כתיבה

מתייחסים לסיומות של מילים לפי צלילים:

היתה (סיומת אָ צריך ה"א שותקת לסגור את המילה)

תהו (צליל ו צריך ו' לסגור את המילה)

בס"ד

לשיעור שני בחרנו בקטע ארוך יותר,
עם הפניית הזרקורים לניקוד ולמוסכמות כתיבה.

שיעור קודש בטלפון - מס' 5 - תהילים

1. **התמצאות באירועי התקופה** - בחג השבועות קיבלנו את התורה, בחג השבועות גם נולד ונפטר מי?... דוד המלך. איזה ספר כתב דוד המלך? ספר התהילים.

2. **התמצאות בתהילים** - לפי איזה סדר הפרקים? א"ב. תגיד את הא"ב לפי סדר... מי שידוע: לבקש מהסוף להתחלה. מי שלא - לקדם במשהו, בעזרת הפרקים או בעל פה. הפרקים מסודרים כמו בחומש: א-י, אח"כ י"א, י"ב וכו', ומה במקום י"ה? מה אחרי כ' ואחרי כ"ט? וכך הלאה. מה קורה אחרי צ"ט? ק' = 100. כמה פרקים בכל ספר התהילים? ק"נ - 150.

3. סדר אותיות א"ב - איזה פרק הכי ארוך מכל הפרקים? קי"ט. מציאה. הפרק הזה מיוחד: הוא מחולק לקטעים. בכל קטע כמה פסוקים שכולם מתחילים באותה אות. הקטע הראשון מתחיל באות א', בקטע השני כל הפסוקים מתחילים באות ב', השלישי באות ... ג'. תבחר אות - ונראה את זה בפנים. קוראים מילה ראשונה מכל פסוק בקטע הנבחר. אם הילד הראה שליטה בסדר אותיות א"ב, עכשיו אנחנו בקטע של ... אם אני רוצה להגיע לקטע של האות... צריך לדפדף קדימה או אחורה? וכך כמה דוגמאות.

3. חיזוק הדיוק בקריאה

אם הילד ברמת קריאה בינונית - אפשר לקרוא איתו את האלפא ביתא של השם שלו.
אם הילד ברמת קריאה נמוכה - לסקור קבוצה אחת של פסוקים, ולראות האם המילים הפותחות את כל הפסוקים מתחילות באותו צליל בדיוק? לא, יש אותה אות אבל יש לה צלילים שונים. כמו, באות ט' - טוב, טוב, טרם, טפלו, וכן באות ק: קראתי, קראתיך, קידמתי, קולי, קדם

4. התייחסות למשמעות

מחפשים פסוקים שמוזכר בהם התורה ואהבתה.
וכן שירים - מה אהבתי תורתך, לולי תורתך... טוב לי תורת פיך

בשיעור ההבנה נתמקד דרך השיעורים מרחוק בפיתוח מיומנות הבנת הנשמע. ללא כל עזרים חזותיים (ואפילו קריאה לא) יצטרך הילד להקשיב לענות תשובות ולבצע מטלות. גם את ההוראות נתכנן בצורה כזו שיעזרו לו לאתגר את הקשב וההבנה בדירוג של המורכבות שלהן.

הבנת הנקרא בטלפון - הסיפור: הכיסאות שלנו! ("בשביל הלשון" 3)

1. הקראת כל הסיפור ברצף על ידי המורה - הילד מתבקש להקשיב, ולספר אח"כ מה הבין מהסיפור. מסתבר שילדים בעלי קושי בהבנה ובהבעה יתקשו במילוי מטלה זו. על ידי הפעילות הבאה נוכל להכיר טוב יותר את מצבו של הילד, ולתכנן את עבודתנו איתו בהמשך: אם לאחר עבודת עיבוד התוכן על ידי שאלות מנחות יצליח הילד לשחזר את הסיפור בצורה סבירה: סימן שהוא מתקשה בהבנה. ואם גם לאחר פעולת העיבוד לא יצליח הילד לשחזר את הסיפור - סימן שיש לו בעיה גם בהבעה.
 2. שאלות מידע נתון ומידע חסר - המורה קוראת בכל פעם משפט אחד מהסיפור, הילד רושם אותו. המורה שואלת שאלה והתלמיד אמור לציין האם התשובה לשאלה זו נמצאת במשפט או לא. אם כן - שיאמר את התשובה. אם לא - שיאמר האם התשובה הזו חשובה להמשך הסיפור, האם יהיה כתוב אותה בהמשך, או שזה פרט שאינו חשוב ולא תהיה עליו תשובה. כך כמה שאלות על כל משפט.
 3. הסקת מסקנות - המורה תקריא משפט מן הסיפור, תשאל שאלה שהתשובה עליה לא כתובה בפירוש במשפט, אבל ניתן להבין מתוכו. למה שניתן להבין גם אם לא כתוב במפורש קוראים: מסקנה.
 4. שאלות של אחרי הסיפור - להיכנס לדמויות ולשער השערות, להציע הצעות וכד'.
 5. מילים נרדפות - המורה מקריאה משפט, ושואלת עליו שאלה תוך החלפת אחת המילים בשאלה למילה נרדפת לה. לא כתוב במשפט בדיוק את הלשון של השאלה ובכ"ז התשובה כתובה.
 6. הוראות:
 - א. כתוב מי היו הדמויות בסיפור.
 - ב. צייר שבו רואים את המצב ההתחלתי של הסיפור (כשהילדים נפגשו ליד שני הכיסאות השבורים).
 - ג. כתוב בשתי מילים מה טענו כל זוג ילדים בנוגע לכיסאות.
- יוסי ומוטי ראו כיסאות של משפ' מוטי, והם ביקשו מהאיש הזה, אם אפשר אותם. הוא הסכים להם. אח"כ הבן שלהם הגיע ואמר להם: זה הכיסאות שלנו למה אתם לוקחים לנו. שתיים לנו שתיים לכם. לא רוצים, רוצים את כולם. אח"כ שמעו ילד קטן שר אמר רבי עקיבא... והחליטו לעשות מדורה יחד.

קריאה, מורפולוגיה וכתוב דרך מילות הווידוי הקצר, ובנוסף גם - סדר א"ב. מתאים לתלמידים שרכשו קריאה אבל עדיין צריכים שיפור בדיוק ובשטף.

שיעור קודש בטלפון - מס' 6 - הווידוי הקצר

הקדמה: עוד מעט יום כיפור, אתה יודע מתי? ... וביום כיפור יש לנו מצווה גדולה וחשובה של חזרה בתשובה. מה אתה יודע, חוזרים בתשובה על עברות או על מצוות? ... איך חוזרים בתשובה? יש כמה חלקים בחזרה בתשובה: קודם מתחרטים על העברה, אח"כ מתוודים - אומרים מה עשינו בעברה, ואח"כ מחליטים שיותר לא נעשה אותה עוד. חז"ל הכינו לנו נוסח קבוע של וידוי שבו אנחנו מתוודים על כל מיני עברות שיכול להיות שעברנו. היום נכיר את הווידוי מקרוב, כדי שביום כיפור נוכל לומר אותו ממש טוב.

פתיחת המחזור של יום כיפור בוידוי הקצר.

תשומת לב שהחטאים שמזכירים כאן מסודרים לפי סדר א"ב.

קריאה: קוראים לסירוגין - פעם המורה ופעם התלמיד. לפעמים זו מילה אחת, ולפעמים כמה מילים - עוצרים בנקודה.

סריקה ואיתור: המורה אומרת אות והתלמיד אומר אות, כל אחד צריך לחפש את המילה שכתובה באות הזו. (למורה מומלץ להתמהמה בכוונה לפעמים...)

אחרי ולפני: המורה שואלת, והתלמיד עונה, וכן להיפך: איזו מילה כתובה אחרי... איזו לפני...

כתיבה ומורפולוגיה: המילים בעברית בנויות מתבניות, כלומר יש הרבה מילים שהניקוד שלהם זהה, וגם אותיות מסוימות, ורק 3 אותיות שונות. כעת תיקח דף ותכין תבנית של מילה. תשרטט למעלה 3 ריבועים קטנים אחד ליד השני. זה כמו חלונות שאפשר להכניס לתוכם אותיות. אני אומר לך איזה ניקוד לשים בכל מקום: לריבוע הראשון תוסיף מתחת קמץ, לשני - פתח, ולשלישי: שווא (לוודא שהוא יודע למה הכוונה). אחרי שלושת הריבועים תוסיף עוד שתי אותיות: את האות נ' וו' של שורוק, שיצא לך שם: נו. עכשיו יש לנו תבנית שאפשר להכניס לתוכה אותיות ותצא לנו מילה. אם נכניס ל.מ.ד. - לְמַדְנו, אם נכניס כ.ת.ב. - כְּתַבְנו. (עדיף שיחשוב בדמיון, ואם לא יכתוב בריבועים, יחליף וימחק). וכך עם 3 התבניות הנוספות בהתאם ליכולת של הילד.

התלמיד רושם בראש כל עמוד את התבנית לפי ההדרכה של המורה, המורה אומרת מילה לדוגמה, התלמיד רושם ואח"כ מחפש בתוך הווידוי 4 מילים שמתאימות לתבנית זו.

- תבנית 1 - אֲשַׁמְנוּ, בְּגַדְנוּ, גִּזְלְנוּ, חָמְסְנוּ, טַפְּלְנוּ, יַעֲצָנוּ, כָּעֲסָנוּ, מְרַדְנוּ, סָרְרָנוּ, פָּשַׁעְנוּ, ועוד...
- תבנית 2 - דִּבְרָנוּ, כָּזַבְנוּ, נֶאֱצָנוּ, נֶאֱפָנוּ, צַעֲרָנוּ, שְׁחַתְנוּ,
- תבנית 3 - זָדְנוּ, לָצָנוּ, סָרְנוּ
- תבנית 4 - מְרִינוּ, עָוִינוּ, תָּעִינוּ

- אחרי ששמנו לב לתבניות, יהיה לנו הרבה יותר קל לקרוא.

קריאה של כל הווידוי על ידי התלמיד תוך מדידת סטופר.

דיון: האם זה טוב לקרוא מהר? ולהתפלל מהר? צריך להתפלל בקצב של דיבור. כי אנחנו מדברים כאן עם ה' מלך העולם. מהר מידי זה לא יפה, גם אי אפשר לחשוב על המילים. אבל לאט מידי - לא נוכל להספיק עם הציבור את התפילה. צריך להתאמן כדי שנוכל לקרוא ברצף בלי עיכובים, וכמובן בצורה מדויקת ונכונה. גמר חתימה טובה!

המימד הסדרתי: לפני, אחרי, סדר קדימה וסדר אחורה.
סידור מילים נתונות לפי סדר קבוע מראש.

שיעור קודש בטלפון - מס' 7 - מספרים, סדר א"ב, ימים, חודשים, אושפיזין

הקדמה: עבר ראש השנה, עבר גם יום כיפור. מה היה קודם? ר"ה. אגלה לך למה: בראש השנה המלכנו את ה' למלך, וביום כיפור באנו לבקש ממנו סליחה. אחרי שממליכים את ה', יותר קל לקבל ממנו סליחה וכפרה. אז ראינו שהסדר של החגים חשוב. אילו דברים נוספים אתה מכיר שהסדר שלהם חשוב? ... אני אומר לך כל מיני אפשרויות, ואתה תגיד לי אם הסדר חשוב או לא:

* סדר של האותיות במילה (שקוראים או שכותבים)

* סדר של המספרים בטלפון

* סדר של הביסקויטים בקופסה שלהם (האם חשוב איזה ביסקויט יהיה ראשון ואיזה אחרון?)

* סדר של מספרים כשסופרים אותם מ-1 עד 20 למשל.

* סדר של המטבעות בקופת הצדקה.

* סדר בסיפור, מה היה בהתחלה, מה באמצע ומה בסוף.

* סדר של המילים במשפט

שיתוף במטרת השיעור: כדי לפתח את הכושר שלנו לסדר במוח, אנחנו נתאמן היום בנושא זה.

בדיקה: איזה סדר אתה כבר יודע היטב?

- אפשר לתת דוגמאות, ולבחור רשימה אחת שבה הילד שולט כראוי. זה יכול להיות סדר מספרים, א"ב, ימים או חודשים. ולערוך פעילות בדומה לזו המפורטת להלן. יש להתאים את הדרישה בכל פעם ליכולת הילד ולהתקדם קצת יותר ממה שהצליח בתחילת השיעור.

ספור בבקשה מ-1 עד 30.

ספור 3 ספרות בלבד מההתחלה, מהספרה 5, מהמספר 12 וכד'.

ספור אחורה מ-10 עד 0, 10, 9, 8...

נספור לסירוגין: פעם אני, ופעם אתה. ואח"כ - ספור בדילוגים, כאילו אני ספרתי כל פעם אחד.

ספור בדילוגים של שניים בשקט ואחד בקול.

ספור אחורה בדילוגים.

תגיד לי איזה מספר בא אחרי... ואיזה מספר בא לפני... (אפשר לתת גם לו לשאול את המורה).

אני אומר לך 3 מספרים לא לפי סדר, ואתה תסדר לי אותם בסדר עולה. לדוגמה: אני אומר 7,4,9, אתה חוזר עליהם וחושב: מי הכי קטן משלושת אלה? 4, יותר גדול - 7, הכי גדול - 9. אז אתה אומר: 4,7,9.

חיבור למשמעות בתקופה: חג סוכות מתקרב אלינו. אתה יודע כמה ימים נמשך חג סוכות?

7. ביום הראשון זה חג, אח"כ חול המועד, וביום השמיני שאח"כ מגיע חג נוסף - שמחת תורה.

במשך ימי חג סוכות מגיעים אלינו אורחים (אפילו בתקופת הקורונה מרשים), אלו... אושפיזין.

האם סדר האושפיזין הוא קבוע? כן - אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרון, יוסף ודוד. שיעורי בית:

תרשום אותם לפי סדר, ותשחק עם האחים שלך לומר בסדר הפוך, מי לפני ומי אחרי וכו'.

חיזוק היחידה המילית, תשומת לב לתחילת מילה - תוספת ו' החיבור ולסוף מילה - סיומת ת, וסיומת ך.

שיעור קודש בטלפון - מס' 8 - שמע ישראל "ואהבת"

א. קריאת פרק "ואהבת" באופן הרגיל. יש לשים לב לשם ה' ולומר בצורה המתאימה. עמידה על **דיוק** אחד מתוך חשיבות הדיוק בתפילה. אם אין משהו יותר חמור מה"דבקים", לציין את מה שחכמינו מדגישים להיזהר מלהדביק בין מילה שמסתיימת באותו צליל בו פותחת המילה שבאה אחריה: בכל לבבך. כל מילה צריכה לקבל את כל אותיותיה בעצמה.

ב. ספירת המילים - 42 מילים.

ג. התייחסות לתחילת מילים - 5 מילים שנוספה להן ו' החיבור בניקוד שווא: ואהבת, והיו, ושיננתם, ודיברת, והיו. 5 מילים שנוספה להן ו' החיבור בניקוד שורוק: ובכל, ובלכתך, ובשכבך, ובקומך, וקשרתם, וכתבתם. אפשר לבקש מהתלמיד לחפש בעצמו, ואפשר להתחיל ולבקש לחפש את המילים ... ולשאל מה המיוחד בכל המילים הללו.

ד. התייחסות לסיומת של מילים - מה קורה בדרך כלל כשכותבים מילים שבסוף שומעים צליל של אָ? למשל: שעה, תורה, תפילה... מוסיפים ה"א בסוף המילה. יש שני מצבים מיוחדים שבהם האות האחרונה מנוקדת בקמץ, בלי שום ה"א אחר כך. חפש בקטע: ואהבת, ודיברת - מילים אלו הם פעלים של **משהו שאתה עשית** - אתה אהבת, אתה דיברת, מה עוד אתה עשית למשל: אכלת, ברכת... התלמיד נותן דוגמאות ורושם בדף.

ה. יש עוד אות שמקבלת בסוף המילה קמץ בלי שום ה"א אחריה. זו אות סופית. איזו אות סופית יכולה לקבל ניקוד? ך. בקטע של "ואהבת" יש יותר מ-10 מילים כאלה שמסתיימות ב-ך. הסיומת הזו מרמזת על מילה שמתחבאת בתוך המילה הכתובה. היא יכולה להיות למשל קיצור של המילה: שלך. אם אומרים: תפילתך - זה קיצור של המילים: תפילה שלך. שמך - השם שלך. אני אומר לך שתי מילים, ואתה תגיד לי איך זה כתוב בקיצור במילה אחת בקטע של "ואהבת": לב שלך - לבבך, נפש שלך - נפשך, לבנים שלך - לבניך, בבית שלך - בביתך, עיניים שלך - עיניך, בשערים שלך - ובשעריך. אם מתאים אפשר להוסיף וליידע: לפעמים הסיומת הזו היא קיצור של המילה: אותך. למשל: מצווה אותך - מצוך.

ו. אפשר להוסיף **משימת קריאה:** המורה קוראת את כל הקטע והתלמיד רק את המילים שבסיומת ך.

ז. אפשר להוסיף **משימת כתיבה:** המורה אומרת שתי מילים, והילד צריך לחבר אותם למילה אחת בסיומת ך - תור שלך - תורך, חבר שלך - חברך, רצון שלך - רצונך. וההפך: המורה אומרת את המילה המקוצרת, ועל הילד לרשום אותה ולכתוב את הפירוש שלה: חלומך - החלום שלך, כוונתך - הכוונה שלך, ארצך - הארץ שלך.

ח. אפשר לתת **ש"ב** - להעתיק מן הקטע של "ואהבת" 4 מילים שבסיומת ך, ולכתוב להם את הפירוש בשתי מילים (אם זה לא נערך בשיעור עצמו).

לחיזוק הקריאה ההברתית הברה סגורה בסוף מילה

1. תרגול שמיעתי - פונולוגי: אני אומרת לך מילים שהפכתי את החדרים שלהם. למשל, במקום לומר: שלום - אני אומרת: לום ש, ואתה צריך לגלות לאיזו מילה התכוונתי:
רַחַף - פּרַח, לָם, עוֹ - עולם, מָל, גַּ - גמל, פּוֹרֵץ - ציפור, לָם, סָ - סולם.
2. תרגול שמיעתי עם שליפה עצמית: אני אומרת סוף של מילה, ואתה צריך לומר לי מילים שמסתיימות כך, למשל: לון - אתה יכול לומר: חלון, או בלון.
עון - שעון, דור - סידור/כדור, שון - לשון, רית - כרית, בַּת - שבת, לב - כלב
3. תרגול שמיעתי, קשב ודיוק: אני אומרת לך 4 מילים, 3 מהן זהות, ואחת שונה. אתה צריך לומר לי מה המילה השונה.
לשון, לשון, לשון, לישון
קיפוד, קיפוד, כבוד, קיפוד
סידור, סיפור, סידור, סידור
חלון, חלום, חלום, חלום
4. עמוד 23, 24 ב"בונים קוראים ומבינים".